N^er 274. ROK 1839. CZWARTEK 28 LISTOPADA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli świąt urocz. w druk. St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Zlp. 10 miesięcznie Zlp. 4.

Imiona Rzymskie. Jutro Saturnina Męczennika.

Imiona Sławiańskie. Jutro Przemyśl.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0º Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	6	27″ 2 , 631‴	+ 4°, 8	2″, 48	PPł Wschodni słaby	Pogoda z Chmurami	
27	2	2, 668	+ 8, 8	2, 96	„ „	Chmury	
	10	1, 483	+ 8, 5	2, 57	WPn Wschodni słaby	Pochmurno	

Wiadomości zagraniczne.

— *Paryż* 10 *Listopada.* —

Łatwo zgadnąć, że prawie wszystkie dzienniki niezadowolone są z mianowania dwudziestu nowych parów. Jest to krok który z natury swoiéj wszystkie stronnictwa może mieć przeciwne sobie. Bo chociaż niepodobna, żeby, rząd jednéj stronie był przychylnym, jednak i ta strona mogłaby się użalać że niedość łask otrzymuje, albo że i jéj przeciwnicy mają w nich nieco udziału. W istocie nowi parowie należą do rozmaitych stronnictw, o ile pozostają w znośnych granicach; naturalnie niemożna było mianować żadnego z republikanów ani ultra legitymistów. Najbardziéj zwraca uwagę mianowanie pana Rossi. Włoch z rodu i dopiero od kilku miesięcy naturalizowany, winien on swoje szczęście znajomości z Benjaminem Constant i t. p. Guizot w Genewie, gdzie jako professor wykładal prawo rzymskie. W roku 1824 pan Guizot powołał go do Paryża, aby zajął w stolicy podobną naukową posadę, za którą otrzymał 6,000 fr. pensyi rocznéj. W 1836 roku został radcą prawnym w ministerstwie spraw zagranicznych z pensyą 15,000 fr. a wkrótce potém członkiem instytutu, w ciągu zatém mniéj niż 5 lat, pan Rossi, wprawdzie dobry professor prawa rzymskiego i ekonomii politycznéj, ale wcale nie posiadający odznaczającego się talentu, wzniósł się do posady przynoszącéj 21,500 fr. a teraz otrzymał najwyższą godność polityczną we Francyi.

Na pogrzebie jenerała Bernard, miał mowę major Poussin znakomity inżynier; dzienniki umieszczają z niéj szczególniéj jedno miejsce tyczące się wielkich głównie militarnych zatrudnień zmarłego jenerała, w których pan Poussin miał ważny udział. Zadanie, mówi p. Poussin które zmarły jenerał miał dopełnić w nowym świecie, nie może być z niczém w historyi porównane. On bowiem sam jeden ułożył system obrony na przeszło 1300 mil brzegu morskiego i nadto jeszcze drugie tyle nad wewnętrznemi brzegami mórz gdzie się rozdzielają posiadłości angielskie i amerykańskie. Ta ogromna praca wymagała dokładnego zbadania całego kraju. Jenerał musiał puszczać się w górę najmniejszych rzek, przebywać wszystkie góry i bagna. Jego fizyczność zahartowana w wojnach cesarstwa, oparła się i tym nowym trudom, wszystkim przemianom klimatu i wypływającym z nich słabościom. Tylko jego silna wola i zupełne poświęcenie się zdołało tego dokonać. Skreślił on pietnaście twierdz pierwszéj klassy więcéj jeszcze wa-

rowni drugiej klassy, mostów, kanałów i t. d. przeto to ułożył on ten podziwienia godny system obrony kraju, którego żądał ten mądry i przewidujący naród aby się przeciw wszelkiemu nieprzyjacielskiemu zabezpieczyć wkroczeniu. Wydatki na te roboty wyniosły przeszło 100 milionów. Po dopełnieniu tych olbrzymich prac, jenerał Bernard wrócił do swego kraju tak samo bogaty i tak samo ubogi, jak kiedy z niego wyjeżdżał.

Przed kilku dniami donieśliśmy o wielkiém nieszczęściu, które się wydarzyło przy moście w Montereau. Dziś okazuje się, że to nieszczęście przynajmniej nie tak było okropne jak w początku wieść niosła. Na okręcie, który się tam rozbił, znajdowało się 23 (nie 70 pasażerów z tych uratowano 18, a 5 utonęło (nie zaś 70) przytém nie było to winą nierozwagi kapitana, ale nadzwyczajnéj siły prądu. Utonęło także wiele towarów i znaczny ładunek wina.

Zapewne dla usprawiedliwienia ostatniego licznego mianowania nowych parów, mówi wczorajszy dziennik wieczorny ministeryalny: »Od ostatniego mianowania parów, które miało miejsce w dniu 3 października 1837 roku, izba postradała 29 członków, których jej śmierć wydarła. Między zmarłemi znajdują się: jenerał Bourdesoulle, jenerał Mathieu Dumas, Damremont, hrabia Reinhard, baron Sylwestre de Sacy, margr. Osmond, margrabia Castellane, xiążę Tajllerand, jenerał Haxo, marszałek Lobau, xiążę Choiseul, hrabia Montlosier, margrabia Sanondilie, xiąże Bassano, jenerał Bernard i t. d. Wciągu tego czasu tylko dziewięciu członków wstąpiło do izby. Pomiędzy temi znajduje się admirał Rosamel, vice-hrabia Schramm, pan Gay Lasac, xiążę de la Force i t. d. W ogóle zatém po teraźniejszém mianowaniu izba parów jest tylko o dwóch członków liczniejsza jak w dniu 3 października 1837 roku. Jest to wyraźny dowód, że w nominacyach tych, przynajmniéj pod względem liczby nie miało miejsca uderzające nadużycie.

Względem pogrzebu jenerała Bernard, czytamy jeszcze następujące szczegóły w tutejszych dziennikach. W dniu 8 o godzinie 12 z rana wyruszył orszak z Palais Royal. całun nieśli pp. Marszałek xiążę de Reggio, jenerał baron Rogniat, jenerał-baron Athalin i pan Barthe. Liczna deputacya z izby parów, mnóstwo deputowanych i wyższych oficerów postępowało za orszakiem. Nabożeństwo żałobne odbyło się w kościele ś. Rocha na tém był obecny i pan Dupin, odszedł jednak po skończeniu tegoż i nie udał się na cmentarz Montmartre, gdzie ciało zostało w ziemi złożone. Stósowny do stopnia zmarłego oddział wojskowych towarzyszył orszakowi. Nad grobem mieli mowy pp. Barthe, Rogniat, Athalin, St. Georges, tudzież major Poussin (z którego mowy wyjątek przytoczyliśmy wyżéj.) W ogóle wszystko odbyło się w największym porządku i bez żadnego przypadku.

— Bruxella 11 Listopada. —

Czytamy w *Cour. de la Meuse*: p. Laurent, pleban w dyecezyi Lüttich, otrzymał bullę papieską mjanującą go biskupem Chersonu *in partibus*. Będzie on mieszkał w Hamburgu a jurysdykcya jego rozciągać się będzie na miasta: Hamburg, Bremen i Lubekę, tudzież na całe królestwo Danii. Pan Laurent przed odjazdem z Lüttich, otrzyma poświęcenie na biskupa.

— Triest 4 Listopada. —

Otrzymaliśmy dziś listy z Trypolis daty 10 października, podług których tamtejsza osada turecka głośno objawia bardzo niezadowolone usposobienie, ponieważ już od kilku miesięcy nie otrzymała żołdu. W Bengasi i w okolicy wybuchła zupełna rewolucya, i powszechnie objawiło się życzenie wydobycia się z pod opieki tureckiej. Z Malty donoszą 26 z. m. że znowu trzy okręty wojenne angielskie przypłynęły do tamtejszego portu i oczekują jeszcze kilku innych. Flota liczy już 24 okręty wojenne, między któremi 13 liniowych z 1350 działami.

— Madryt 4 Listopada. —

Sławny dowódca karlistowski, Tristany, który już dwókrotnie napróżno usiłował uciec z Perigneux, i wrócić do Hiszpanii, wykonał nakoniec szczęśliwie swój plan, i w dniu 21 października przebył granicę hiszpańską.

Cour. de Bor. utrzymuje, że jenerał Alaix cofa się jedynie dla tego, że się poróżnił z Esparterem. Ten ostatni także ma być powodem odroczenia kortezów, i jak mówią powziął stanowcze postanowienie walczyć przeciw exaltystom wszelkiemi środkami jakie tylko będą w jego mocy.

Jenerał Aspiros z 4 batalionami 3 szwadronemi i 6 działami pomaszerował do Katalonii, dwa bataliony przybyć mają w początku listopada do Saragossy, są one przeznaczone na wzmocnienie dywizyi Aspirosa.

— *Turcya.* —

W liście z Konstantynopola umieszczonym w *Morning Chronicle* czytamy następujące uwagi względem kwestyi wschodniej. W jakikolwiek sposób Syrya pozostawioną będzie Mehmedowi Ali, zawsze to na jedno wyjdzie i pokój Europy ciągle będzie w niebezpieczeństwie zakłócenia. Teraźniejszy sultan, który nie znał Mehmeda Ali swoim lennikiem a jego krajów swoją posiadłością, i dla tego, w tym względzie nie może tak samo myśleć jak jego ojciec, nie byłby bezwątpienia stroną zaczepiającą, ale pasza, którego ambicya i chciwość naturalnie wzrastać będą w miarę pokarmu jaki im się przedstawi, a przytém podburzony i rozdrażniony przez ajentów interessowanych w téj sprawie stronnictw, nie poprzestanie na tém ustąpieniu; a któż nam może zaprzeczyć prawa zabronienia naszemu sąsiadowi założenia w jego domu magazynu prochu, jeśli przez to dom nasz naraża się na niebezpieczeństwo. Że Francya a może i inne mocarstwa skłaniać będą portę do odstąpienia Syryi, o tém nie można wątpić, Anglia przeto musi bacznie zwracać na to uwagę, aby przeszkodzić wojnie, w którąby wplątały ją sprawy wschodnie, jeśliby pozwoliła kierować ją podług zdania francuzkiego gabinetu. Jeśli Anglia teraz kiedy jest pora, nie chwyci się silnego kierunku jak tego wymaga jéj godność i interes, tedy przez swoje milczenie zezwoli wyraźnie na podział tureckiego państwa i zarazem będzie musiała zrzec się wszelkiego zajęcia się przyszłém istnieniem tego kraju. Skoro Syrya raz zostanie odstąpioną Mehmedowi Ali, wtedy ciągła między nim i sultanem wojna, będzie tego nieochybnym rezultatem. Jeśli niezawisłość i całość państwa tureckiego dla bezpieczeństwa naszych posiadłości i opieki naszego handlu jest konieczną, należy oświadczyć to w sposób śmiały i energiczny i popierać to oświadczenie. Ale jeśli rzecz ma się przeciwnie, należy przynajmniej kiedyś o naszéj korzyści pamiętać.

— *Nowy York* 19 *Października.* —

Wszystkie banki w Filadelfii wstrzymały swoje wypłaty w gotowiźnie. W skutku tego wypadku papiery tamtejsze spadły na 16 pCt. Tutejsze banki postanowiły dotychczas wypłacać gotówką, nie ponieważ to z wielkim uszczerbkiem i poświęceniami dla kupców jest połączone, lepiejby przeto zapewne było, gdyby poszli za przykładem bankierów Filadelfii. Niektóre dzienniki utrzymują, że nawet rządy, w kilku stanach związku, będą musiały wstrzymać wypłatę procentów od papierów krajowych.

Zatrzymanie wypłat gotowizny w Filadelfii, ma być skutkiem niepomyślnych wiadomości względem stanu kursu pieniężnego w Londynie, które tam bardzo dawno nadeszły pierwéj nawet niż statek *Liwerpool* przywiózł tamże wiadomość o zaprotestowaniu przez dom Hottinger w Paryżu papierów Banku Stanów Zjednoczonych. *Liwerpool* albowiem przybył tam w dniu 19 października, a dniem pierwéj nietylko bank Stanów Zjednoczonych w Filadelfii, ale i wszystkie inne banki wstrzymały swoje wypłaty.

Banki w Stanach Wschodnich tak zwanéj nowéj Anglii, wypłacają jeszcze gotowizną, tylko w Rhode Island nie.

Korrespondent nasz w Filadelfii mówi względem wstrzymania wypłat: »Bank Stanów Zjednoczonych posiada jeszcze około 4,000,000 dolarów w gotowiznie, wstrzymał jednak swoje wypłaty, ponieważ tę summę musiałby w ciągu czterech tygodni wypłacić na rachunek kupców Filadelfii i innym domom handlowym w Nowym Jorku, co mógłby przyprowadzić do upadku wielu kupców.

Rozmaitości.

— Pewnego dnia Napoleon krążył koło jednego biwaku, zbliżył się do żołnierza, który milcząc, broń swoją czyscił, i zapytał się go: Co robisz kolego?» — »To ciebie nie obchodzi, odpowiedział żołnierz nie obracając się wcale, i nie poznając zupełnie głosu cesarza« — »Ja sądzę jednak, żeby mnie to, cokolwiek zajmować powinno» — »Jeżeli więc lepiéj to znasz, zrób lewo w tył i wynoś się.» — Jesteś bardzo surowy. — Zawsze jestem takim. Dobry Bóg, takim mnie już stworzył dla mojego Cesarza. — Kochasz więc tego człowieka?» — To cię nie obchodzi. — Ja sądzę jednak, że mnie cokolwiek obchodzić powinno» — Jeżeliś już skończył, idź więc sobie. — Mówiłeś już kiedy z twoim Cesarzem! — Więcéj bezwątpienia jak ty; on mi sam tę wstążeczkę u surduta zawiązał i ma już u mnie coś....» — »Cóż on ma takiego u ciebie?» — Co tobie do tego.» — Powiedzże mi jednak. — »Ach przebacz Najjaśniejszy Panie, postąpiłem jak prawdziwy rekrut, żem

cię od razu nie poznał, przeglądałem właśnie moje wąsy, w błyszczącym zamku broni, byłem niesprawiedliwy albowiem słusznie cię to obchodzić powinno. — Przytomność żołnierza podobała się Cesarzowi, który po bitwie do której broń swoją żołnierz ów czyścił, kazał go przywołać: — No i cóż? — Najjaśniejszy Panie, broń moja nie odmówiła mi ani jednego strzału, rotowy ogień był dzielnie nią wspierany. — »Nic nie otrzymałeś? — Nic prócz lekkiego draśnięcia w ramie. — Zasłużyłeś na więcej. — Jakto Najjaśniejszy Panie. — To cię nie obchodzi.» — Ja sądzę jednak żeby mnie to obchodzić powinno. — Jak się zdaje, chcesz teraz moją rolę odegrać, stary? — Najjaśniejszy Pan moją odgrywa; ale na cóżem ja zasłużył. — »Na znak legii honorowéj. — Ach, to nas wspólnie obchodzi Najjaśniejszy Panie: Najjaśniejszy Pan daje mi go, a ja go przyjmuje, każdy stosownie do swojego obowiązku. Dziękuję! —

Zabić albo uleczyć.

Pewien doktór był wezwany do biednego człowieka, którego żona słabą była, oświadczył jednak, że się obawia za swoje trudy nie być wynagrodzonym. »Mam dziesięć talarów, które pan otrzymasz jeżeli wyleczysz lub zabijesz moją żonę.» Ta kobieta skonała na rękach doktora, który po niejakim czasie zażądał przyrzeczonych dziesięć talarów. Wdowiec zapytał się go wtedy: »Stałeś się przyczyną śmierci mojéj żony?». — »Broń Boże.» — »Wyleczyłeś ją pan?» — To było niepodobieństwem.» — »Twoje żądanie zatém jest nie słuszne boś ani zabił, ani wyleczył.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 7013.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, iż na dniu 9 grudnia r. b. odbędzie się w skutku Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 12 b. m. i r. N. 3388 publiczna *in minus* licytacya w Biórach Wydziału o godzinie 10 z rana na dostawę 616 sążni kub. kamienia brukowego z Góry Porębskiéj Wyirzał, (Belweder) zwanéj nad brzeg Wisły. Cena do pierwszego wywołania za jeden sążeń złp. 12 naznacza się. Chęć licytowania mający złożą na *vadium* kwotę złp. 750 wyrównywającą 1/10 części ogólnéj kwoty za odstawę 616 sążni kub. przypadającéj. O innych warukach w Biórach Wydziału wiadomość powziętą być może.

Kraków dnia 26 listopada 1839 r.

Senator Prezydujący
SOBOLEWSKI
Referendarz L. *Wolff.*

Nro 7613

TRYBUNAŁ I. INSTANCYI.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy Felicyan Sarnacki były woźny etatowy przy Sądzie Pokoju Okręgu Krzeszowice reskryptem Senatu Rządzącego z dnia 20 września r. b. N. 4664 na posadę woźnego nad etatowego przy Sądach tutejszych przeniesiony, wniósł do Trybunału prozbę, o wydanie mu kaucyi w kwocie złp. 200 w Depozyt Sądowy złożonéj, a do dawniejszego jego urzędowania przywiązanéj; przeto Trybunał wzywa wszystkich pretensyą z tytułu urzędowania pomienionego woźnego mieć mogących, aby wciągu tygodni sześciu od daty niniejszego ogłoszenia, do Trybunału I. Instancyi z pretensyami swemi zgłosili się. Gdyż w razie bezskutecznego upłyuienia powyższego terminu, kaucya rzeczona Felicyanowi Sarnackiemu wydaną zostanie.

Kraków dnia 20 listopada 1839 r.

Zast. Prezesa Sędzia Appellacyjny
M. *Soczyński.*
(2r.) *Librowski.* Sekr.

Nro 19962.

DYREKCYA POLICYI

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Podaje do wiadomości, iż dnia 12 grudnia r. b. i następnych w Kassie Policyjnéj sprzedane zostaną przez licytacyą publiczną dzieła różnych Autorów, w językach niemieckim, angielskim i francuzkim

Kraków dnia 25 listopada 1839 r.

Dyrektor Policyi
Wolfarth
Sekretarz, *Kaniewski.*